เสนาศึกษา

เล่มที่ ๙๐ ตอนที่ ๓ เดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๗ ISSN 0857-5002

CRMA FORUM

- วันพระราชทานกำเนิด รร.จปร. ครบ ๑๓๗ ปี
- พิธีเทิดเกียรตินายพล ประจำปี ๒๕๖๗

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 1 30/9/2567 BE 22:23

บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับ ท่านสมาชิกและผู้อ่านนิตยสารเสนาศึกษา

ปัจจุบันโลกเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง อีกทั้งประเทศไทยยังเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ทำให้ทุกเพศทุกวัยทุกสายอาชีพต้องเรียนรู้ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในทางทหารก็เช่นกันจะต้องเรียนรู้ทั้งอดีต เข้าใจปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคต นิตยสารเสนาศึกษาฉบับนี้จึงได้คัดสรรเนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับความรู้และทักษะสำคัญแห่งยุคสมัย เช่น การวางโครงสร้างรากฐานทางการแพทย์เพื่อประชาชน การปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าให้ทันสมัยตลอดระยะเวลา ๑๓๗ ปี แนวทางการศึกษาต่อ และวิธีการเอาชนะความกลัวในจิตใจ

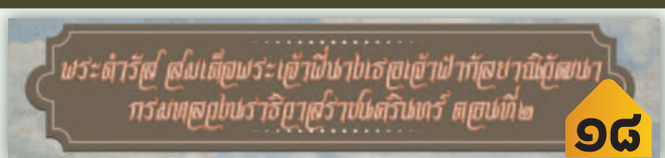
กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่านิตยสารเสนาศึกษาฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ให้ทุกท่านได้ต่อยอดความรู้ความเข้าใจ จากการศึกษาอดีตนำมาวางแผนพัฒนาตนเองให้ทันต่อสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

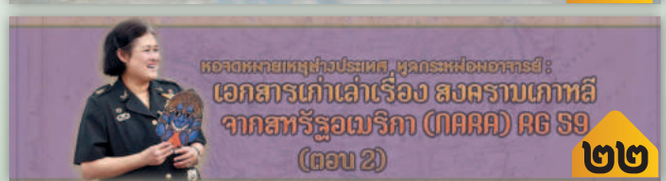
พลตรี

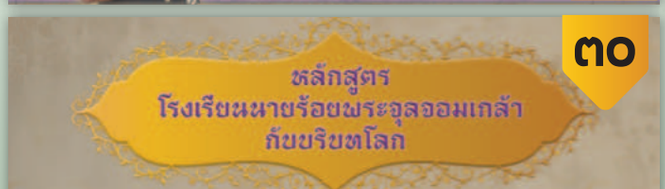
บรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา

สารบัญ เสนาศึกษา CONTENT

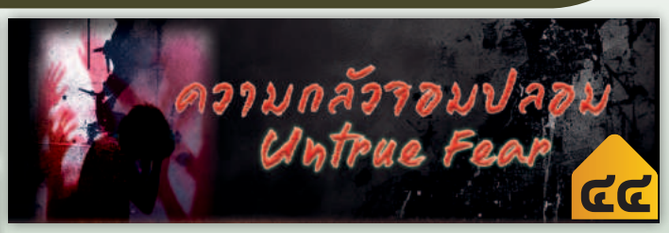
เล่มที่ ๙๐ ตอนที่ ๓ เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๗

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 2 30/9/2567 BE 22:23

อาศิรวาท
สมเด็จฯ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

นาถปรมะ ราชินี ทีฆายุ
เฉลิมวรรษ เก้าสิบสอง ซร้องบำบวง
สิริเกียรติ เฟื่องฟุ้ง สากลชาติ
สิริกิติ์ เคียงภัทรราช ภูมิพล
สิริโฉม สมสง่า บรมลักษณ์
สิริพัฒน์ ศิลปาชีพ วิวัฒนา
สิริมงคล สรรพชัย แห่งไตรรัตน์
สิริมั่น พระพลานามัย ยิ่งยืนชนม์
สิริขวัญ ปวงประชา เสนารัฐ
สิริฤกษ์ ถวายชัย พระพันปี

ศุภมัสดุ พระชนนี พันปีหลวง
ไทยทั้งปวง ศิราวาท บาทยุคล
สิริปราชญ์ กิติยา กรนุสนธิ์
สิริกมล การุณย์พัฒน์ รัฐประชา
สิริรักษ์ อาภรณ์ไทย พรรณภูษา
สิริโสภา คุณค่าไทย สู่สากล
สิริสวัสดิ์ พิพัฒน์พร พิลาสผล
สิริกมล จิตเกษม ทรงเปรมปรีดิ์
สิริภักดิ์ หลอมรวมใจ เหนือเกศี
สิริทวี เกียรติเกริกฟ้า หล้านิรันดร

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ผู้ประพันธ์ พ.ท. ผศ.สมโชติ วีรภัทรเวธ
ประเภทบทประพันธ์ กลอนสุภาพ

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 3 30/9/2567 BE 22:23

หอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทูลกระหม่อมอาจารย์ : เอกสารเก่าเล่าเรื่อง สงครามเกาหลี จากสหรัฐอเมริกา (NARA) RG 59 (ตอน 2)

พันเอก ดร.สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ

...นักเรียนในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ไม่ได้เรียนวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาเอก แต่ว่าการเป็นนักเรียนทหารจำเป็นที่จะใช้ประวัติศาสตร์ในการฝึกใช้ความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้วิจารณญาณว่า อะไรควรเชื่อ อะไรไม่ควรเชื่อ เมื่อได้ยินคนพูดในวงการสนทนาหรือในข่าว ควรจะรู้ว่าเรื่องนั่นคืออะไร และรู้วิธีค้นคว้าตั้งแต่เมื่อเรียนระดับปริญญาตรี อาจารย์สอนเน้นเรื่องการใช้เอกสารชั้นต้น พาไปที่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และให้เขียนบทความวิชาการโดยใช้เอกสารในหอจดหมายเหตุ...

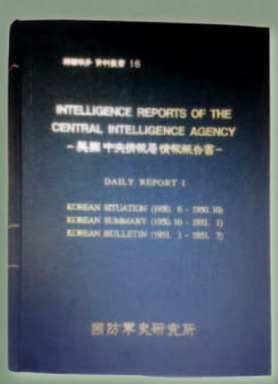
(พระราชนิพนธ์ "คำนิยม" ใน เรื่องเล่าจากทหารวิชาการอาวุโส: การค้นคว้าและอ่านเอกสารทางประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างคน สร้างชาติ และสร้างทหารอาชีพ, 2564)

ความนำ

พระราชปรัชญาประวัติศาสตร์และการทรงสอนวิชาประวัติศาสตร์ของทูลกระหม่อมอาจารย์ ตามที่ได้ยกมากล่าวไว้ข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าพระองค์มิได้ทรงสอนแต่ตัวเนื้อหาเท่านั้น หากสิ่งสำคัญที่ทรงสอนควบคู่กันไปนั้น นั่นก็คือ ตัววิธีการทางประวัติศาสตร์อีกด้วย และการทรงสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาหลักคิดและวิธีการที่ดีที่สุดนี้ ก็คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝน และเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติการจริงเช่นเดียวกับนักประวัติศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต้องฝึกฝนในด้านการอ่าน การใช้หลักฐานเอกสารชั้นต้นเป็นพื้นฐานสำคัญ

ในวงวิชาการประวัติศาสตร์นั้น หลักฐานเอกสารชั้นต้นมีหลายประเภทและมีอยู่หลากหลายแห่ง แต่ในกรณีของประวัติศาสตร์สมัยใหม่ เช่น ไทยกับสงครามเกาหลี นั้น แหล่งข้อมูลที่ดีและมีมากที่สุดน่าจะอยู่ในหอจดหมายเหตุแห่งชาติของไทยและต่างประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น สหรัฐอเมริกา ดังที่ได้นำเสนอมาหลายตอนแล้ว

ความในตอน 1 ของเอกสารเก่าเล่าเรื่อง สงครามเกาหลี จากสหรัฐอเมริกา (NARA) RG 59 ที่ได้นำเสนอมาในครั้งล่าสุด ได้กล่าวถึงในส่วนของ "ไทยกับสงครามเกาหลีในบริบทของโลก" และในตอนนี้ซึ่งเป็นตอน 2 จะได้เน้นเอกสารในส่วนของ "สงครามเกาหลีในบริบทของไทย (รวมทั้งบางส่วนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)" ซึ่งก็มีความเกี่ยวโยงกันกับตอน 1 และผู้อ่านควรจำไว้ในใจ เนื่องจากตอน 1 คือภาพใหญ่ของสงครามเกาหลี ในขณะที่ตอน 2 นี้ จะแคบลงหรือเน้นในส่วนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน

RG 59: ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่น: สงครามเกาหลีในบริบทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และไทย

ในเอกสารชุด RG 59 ที่เกี่ยวข้องกับ "สงครามเกาหลีในบริบทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และไทย" ก็เช่นเดียวกับชุด "ไทยกับสงครามเกาหลีในบริบทโลก" เนื่องจากมีทั้งข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่น ที่ต่อเนื่องกัน ดังเช่น เรื่อง "Initial Consequences in Southeast Asia of a Korean Cease-fire" (July 6, 1951) เป็นเรื่องต่อจาก "Initial Consequences in the Far East of a Korean Cease-fire" (July 3, 1951)

เนื้อหาในแฟ้มนี้ (July 6, 1951) มีจำนวนเอกสาร 5 แผ่น และเป็นรายงานลับเช่นกัน ส่วนที่สำคัญคือ ประเทศที่ได้รับการกล่าวถึงในเรื่องนี้มีทั้งหมด 5 ชาติ ได้แก่ Indochina (เวียดนาม กัมพูชา และลาว ตอนนี้ยังเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส), Burma, Thailand, the Philippines, และ Indonesia และข้อมูลการประเมินของสหรัฐอเมริกาในแต่ละประเทศนี้มีลักษณะเด่นแตกต่างกันไปและล้วนน่าสนใจ แต่ในที่นี้จะนำเสนอในภาพรวมจากส่วนนำและยกรายละเอียดในกรณีของไทย (Thailand) มาแสดงให้เห็นดังนี้

"Generally, the countries of Southeast Asia will regard a cease-fire in Korea as an indication that, for the immediate future at least, the danger of general war in the Far East has been averted. With the exception the Philippines, which regards the cease-fire as a Communist maneuver, the Southeast Asian countries, uncertain of Communist China's future policy toward them, will express cautious approval of the decision. Burma and Indonesia will regard the achievement of a cease-fire as a justification of their "independent" foreign policies and as the precursor of an overall Far Eastern political settlement, probably involving Communist China's entry into the UN and the withdrawal of US military support from Formosa. Thailand and the Philippines would oppose such a settlement because of fear of an enhancement of Communist China's strength and prestige and her future intentions. The French in Indochina and the Associated States are fearful lest a cease-fire leave Communist China free to increase aid to the insurgent Viet Minh forces. In the absence of any overt move toward Southeast Asia on the part of Communist China after a cease-fire, Indonesia may revise its present attitude toward the Japanese peace treaty and insist upon Communist China's participation. The Philippines, in contrast, may be more determined than ever to exclude Communist China and the USSR from the signing of the peace."

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 22 30/9/2567 BE 22:24

เนื้อหาในเอกสารนี้ยังคงมีส่วนน่าสนใจ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับไทย คือภายหลังจากมีส่วนนำข้างต้นแล้ว การประเมินของสหรัฐอเมริกาจึงได้กล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละประเทศ เริ่มจาก Indochina ตามด้วย Burma, Thailand, the Philippines และปิดท้ายด้วย Indonesia ซึ่งรูปแบบหรือ

วิธีการนำเสนอนี้นับว่าเป็นเรื่องดีอีกประการหนึ่งของเอกสาร NARA ที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายจากประเด็นส่วนนำแต่คล้ายสรุป แล้วจึงขยายไปสู่รายละเอียดที่ต้องการเพิ่มเติม

ในกรณีของไทยจากส่วนนำจะเห็นได้ว่า มีเพียงประโยคเดียว คือ Thailand and the Philippines would oppose such a settlement because of fear of an enhancement of Communist China's strength and prestige and her future intentions. แต่ก็ได้ใจความว่าไทยอยู่ตรงไหนของกลุ่มเพื่อนบ้าน และถ้าต้องการทราบข้อมูลในรายละเอียดต่อไปว่า ทางสหรัฐอเมริกามองและประเมินประเทศไทยอย่างไร ก็ไปดูจากส่วนขยายของ Thailand ซึ่งมีใจความ ดังนี้

"The government of Thailand is undergoing internal political realignments following an abortive coup d' etat and is presently pre-occupied with domestic political problems. However, it appears certain that Thailand will maintain its present pro-Western orientation. A cease-fire in Korea, which would be interpretered in Thailand as a clear cut defeat for the Communist aggressors, would tent to justify the commitments the Thai government has made to the UN in Korea in the face of domestic critics who advocated a fence sitting posture for Thailand in the current world struggle. As a result of the participation of Thai armed forces with UN units in Korea

the Thai government would share in the prestige of a UN victory. Furthermore, termination of hostilities might release what are probably the best equipped and most experienced Thai troops for the defense of their homeland and reduce the heavy expenditures required to maintain these troops in Korea.

While the Thai government would welcome a cease-fire in Korea, it would be reluctant to go along on any political settlement which would cause a relaxation of Allied vigilance in Asia or so increase the prestige and strength of Communist China so as to pose an increased threat to Southeast Asia. Specifically the Thai government would wish to avoid admitting Communist China to the UN or to participation in the Japanese peace treaty. Similarly Thailand would feel it in her interest that Communist China were denied control of Formosa. Thailand would continue to fear that Communist China, disengaged from conflict in Korea, would be free to step up subversion and possibly overt aggression in Southeast Asia."

จากรายละเอียดของ Thailand ข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีประเด็นที่น่าสนใจหลายด้าน ทั้งการเมืองภายในและภัยคอมมิวนิสต์จากจีน ซึ่งในประเด็นหลังคือ ภัยจากจีนคอมมิวนิสต์นั้น ถือว่าเป็นฉากใหญ่ที่ทำให้ท่าทีของไทยต่างไปจากเพื่อนบ้านและหันไปหาสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิด และข้อน่าสังเกตคือ ในจำนวน 5 ประเทศที่สหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญนี้ มีเพียง 2 ประเทศที่เข้าร่วมในสงครามเกาหลีคือ ไทยกับฟิลิปปินส์ แต่ทำไมสหรัฐอเมริกาต้องประเมินอีก 3 ประเทศ คือ Indochina, Burma และ Indonesia ด้วย

หากอ่านเนื้อในของเอกสารแฟ้มนี้ก็จะเข้าใจได้ว่า ทำไมสหรัฐอเมริกาต้องมีการประเมินท่าทีและสถานการณ์ของ 3 ประเทศนั้นด้วย เพราะเรื่องภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น ถือเป็นนโยบายใหญ่หรือเป็นศัตรูหลักของสหรัฐอเมริกานั่นเอง

ที่จริง เรื่องภัยจากคอมมิวนิสต์นั้น อาจจะมีข้อเท็จจริงอยู่ไม่น้อย หรืออาจจะเป็นเพียงสิ่งที่สหรัฐอเมริกาสร้างขึ้นในขณะนั้นก็ตาม แต่ไม่สำคัญเท่ากับว่าประเด็นคอมมิวนิสต์ได้กลายเป็นฉากใหญ่ในประวัติศาสตร์ของเกือบทุกประเทศในสมัยสงครามเย็น และยังคงเป็นกระแสหลักในเอกสารของ NARA ในช่วง 1940s-1960s อีกด้วย

สิ่งที่ควรเน้นไว้ตรงนี้ เพื่อเป็นข้อคิดและชวนถกเถียง ซึ่งน่าจะมีประโยชน์ในเชิงทบทวนการเรียนรู้วิธีการประวัติศาสตร์ไปในตัว โดยเฉพาะในการค้นเอกสารหรือวิเคราะห์หลักฐานใน NARA ก็คือ ถ้าข้อมูลหรือหลักฐานต่าง ๆ มักชี้ชัดหรือแสดงไปในแนวทางเดียวกันนั้น มีความหมายอย่างไร และปัญหาใหญ่คือ การค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ในสมัยนี้จะหลุดพ้นจากฉากใหญ่ของเรื่องเหล่านี้ได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

คำตอบข้อหลังคือ ไม่ เพราะเราไม่สามารถหลุดพ้นจากเรื่องคอมมิวนิสต์ในสมัยสงครามเย็นนั้นได้ แต่ผู้ศึกษาควรต้องตั้งคำถามให้มากจากข้อมูลที่พบเห็น คือต้องตระหนักไว้ในใจและมองให้ไกลจากมุมของสหรัฐอเมริกาเสมอ จึงจะช่วยให้เข้าใจ เข้าถึง ข้อมูลของ NARA ในแต่ละส่วนนั้นว่ามันมีอะไรซ่อนอยู่หรือไม่ และมีความหมายอย่างไร

เนื่องจากเรื่องคอมมิวนิสต์นั้น มีทั้งเรื่องจริงและมายาภาพ และเรื่องคอมมิวนิสต์นี้ยังคงมีมาอย่างต่อเนื่องในอีกหลายเรื่องด้วยกัน ทั้งในส่วนของไทยและสงครามเกาหลี ดังเรื่องท้ายสุดที่พบใน Box 5 ของ RG 59 General Records of the Department of State, Records of the Division of Research for Far East, Reports, 1946-1952 และจะนำเสนอข้อมูลและประเด็นบางด้านที่เกี่ยวพัน คือ เรื่อง "Communist Proposals for

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 23 30/9/2567 BE 22:24

Korean Unification" (August 9, 1951)

เรื่อง "Communist Proposals for Korean Unification" นี้ มีเอกสารจำนวน 8 แผ่น เป็นการสรุปร่างข้อเสนอของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในการรวมประเทศเกาหลี 4 ครั้งด้วยกัน เริ่มตั้งแต่

(1) ฉบับ 28 มิถุนายน 1949

(2) ฉบับ 7 มิถุนายน 1950

(3) ฉบับ 19 มิถุนายน 1950 และ

(4) ฉบับ 30 กันยายน 1950

เนื้อหาการสรุปแบ่ง 5 หัวข้อใหญ่ เริ่มจากบทนำ Summary ตามด้วย

1. Background

2. Summary of the Four Proposals

3. Comparison of Proposals และ

4. Conclusion

ข้อมูลในส่วนนี้อ่านง่ายและน่าสนใจ แต่ขอยกมาเพียงสามส่วนก็พอจะได้ใจความคือ Summary, Comparison of Proposals และ Conclusion ดังนี้ โดยเริ่มจากใจความสำคัญในส่วน Summary ว่า

"The north Korean regime and the USSR have advanced four major unification proposals since June 1949. The primary objective of the proposals has been to further the "peaceful unification" propaganda line of the north Korean regime. In each instance the proposals were framed to assure Communist control over a unified Korea and, consequently, to virtually preclude their acceptance by the UN or the Republic of Korea. The key aspects of the proposals were: (1) the disavowal of existing UN organs for Korea although the Soviet proposal recommended a new UN organ; (2) withdrawal of foreign troops; and (3) the establishment of Communist-controlled interim organs to conduct All-Korea elections and control police units until the establishment of a permanent unified government. The specific provisions of the proposals, therefore, demonstrate Soviet unwillingness to advance any recommendations which do not clearly guarantee their control over Korea."...

III. Comparison of Proposals

A. All the proposals establish as a basic principle that the unification issue must be settled by the Korean people themselves without outside interference. In this context, the withdrawal of foreign troops is required in the first and last proposals (such a requirement would not have been relevant to the June 1950 period).

B. Existing UN organs for Korea are disavowed and barred from participation in unification.

C. Special machinery for the supervision of the elections and for interim rule over the country is provided in each proposal. While the proposed interim organs differ as between the various proposals, they are similarly characterized by provisions which would guarantee north Korean control over the interim organs and over the internal police forces during elections. The provisions for joint conferences both contain reference to "Democratic" organizations, which by Communist definition would bar most of the south Korean political organizations and thus place on the interim organs only Communist front groups. The Joint Assembly provision would give the north Koreans a very large working majority since they could be expected to hold almost every one of their representatives in line. As a consequence, All Korea elections would be conducted with the Communists in virtually full control over election organs and police and possessing the potential to manipulate local agencies in a manner so as to force a large Communist vote in south Korea. Apparently, it is estimated that UN observation, under these circumstances, would only slightly handicap the Communist drive for post-election control over Korea.

D. All Korea elections are provided for in each proposal. The detailed provisions for the elections are left to the interim organs and, consequently, due to the factors noted above, to the determination of the north Korean regime. Furthermore, although the proposals vary in their specific recommendations, the purport of all the proposals is that the pro Communist groups would be permitted full participation in the elections while many south Korean political groups would be barred.

E. The UN is accorded an active role in only the Soviet proposal of September 1950. However, the Soviet proposal bars UNCOK. The proposal also clearly limits the UN role and establishes the principle of settlement by the Korean people themselves.

IV. Conclusion

From analysis of the provisions of the various proposals, it would appear that they were designed in each instance to guarantee thorough Communist control over all of Korea. Since proposals formed in such a

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 24 30/9/2567 BE 22:24

manner had virtually no possibility of acceptance by the UN or the south Koreans, the proposals were undoubtedly put forth primarily for their propaganda impact. Furthermore, for the Soviet Union to advance a proposal whose terms were sufficiently reasonable to open the possibility of acceptability to the west, would involve the calculated risk of losing Communist control over the north and there is no evidence that the Soviet Union is willing to risk loss of the north in a gambit for control over all of Korea.

จากเนื้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าใจความทั้งสามส่วนนี้ คือ Summary, Comparison of Proposals และ Conclusion ใน “Communist Proposals for Korean Unification” นั้น มีประเด็นหลักแวดวงอยู่เรื่องเดียวคือ ภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ และหรือความได้เปรียบของฝ่ายเกาหลีเหนือในการยึดครองเกาหลีทั้งหมด ทั้งนี้คงเป็นเพราะการประเมินของฝ่ายสหรัฐอเมริกานั้น มาจากมุมมองในการประเมินท่าทีของฝ่ายคอมมิวนิสต์ชัดเจนในฐานะศัตรูหมายเลข 1 จึงทำให้สหรัฐอเมริกามีมุมมองชัดเจนและต่อเนื่องตลอดมาในยุคสงครามเย็น ไม่ว่าจะเป็นในกรณีคาบสมุทรเกาหลี สงครามในเวียดนาม และภัยคุกคามทั่วไปในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ที่จริงน่าสนใจว่า ประเทศอื่น ๆ ในค่ายโลกเสรี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ UN คิดและมองเรื่องนี้อย่างไร เห็นด้วยกับทางสหรัฐอเมริกาหรือไม่ และที่สำคัญคือ เอกสารทั้ง 4 ฉบับนี้ในภาษาเกาหลีและรัสเซียมีเนื้อความหรือใจความสำคัญในลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร คือตรงตามความหมายที่สหรัฐอเมริกาเข้าใจหรือตีความหรือไม่ อย่างไร และข้อสงสัยอีกประการหนึ่งคือ ทำไมจีนแดงไม่ได้แสดงตนหรือไม่ได้เข้ามามีส่วนตรงในเรื่องนี้จริงหรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลในส่วนนี้ยังไม่ชัดเจนนัก แม้ว่าจะพบข้อมูลภายหลังในช่วงของการลงนามสัญญาสงบศึกในปี 1953 ซึ่งมีข้อมูลบางส่วนใน RG 59 General Records of the Department of State, Bureau of European Affairs, Country Direction for the Soviet Union (EUR/SOV), Records Relating to Soviet-U.S. Relations, 1945-1966 มีข้อมูลเรื่อง “Korean Political Conference-Geneva-(Big 4 Foreign Ministers plus Communist China” (Box 1)[1]

อย่างไรก็ตาม ถ้าอ่านและคิดอย่างชนิดที่ไม่ต้องเกรงใจเจ้าของเอกสารแล้วน่าจะพบได้ว่ามีหลายสิ่งที่ซ่อนอยู่ในการประเมินของฝ่ายสหรัฐอเมริกาในเรื่อง “Communist Proposals for Korean Unification” นั้น แม้สหรัฐอเมริกามิได้กล่าวถึงโดยตรงก็ตาม เช่น ประการหนึ่งคือสะท้อนได้ว่า เกาหลีใต้ยังไม่เข้มแข็งพอจะต่อกรกับฝ่ายเกาหลีเหนือโดยลำพัง ดังนั้น สหรัฐอเมริกาและค่ายโลกเสรีจึงต้องเสนอหรือสร้างเรื่องเพื่อปกป้องเกาหลีใต้ โดยเร่งสร้างความเข้มแข็ง ด้วยการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งทางทหาร เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ตามโปรแกรมของสหรัฐอเมริกาเป็นสำคัญ

การดำเนินการหรือสร้างเรื่องในทำนองลักษณะเช่นนี้ก็ได้เกิดขึ้นทั่วไปในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายรวมทั้งไทยด้วย ดังจะเห็นได้ส่วนหนึ่งจากข้อมูลด้านสงครามเกาหลีในบริบทของไทยที่จะกล่าวในลำดับต่อไป ก็เริ่มมาจากภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์เป็นตัวตั้งเช่นกัน ทั้งนี้เพราะทางสหรัฐอเมริกามีนโยบายที่ชัดเจนต่อจีนแดงและการขยายตัวของจีนแดงในคาบสมุทรเกาหลีและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นโยบายของสหรัฐอเมริกาในเรื่องนี้มีความชัดเจนเมื่อเกิดสงครามในเกาหลี และทางสหรัฐอเมริกาได้กำหนดแนวทางไว้ในรายงานระดับ Top Secret เรื่อง “United States National Objectives and Policy in the Far East” (February 20, 1951) ข้อมูลนี้อยู่ในเอกสาร RG 59 General Records of the Department of State, Records Relating to the Mutual Security Assistance Program (Far East), 1949-1954, Country Files: P-S, 1942-1952 ใน Box 4/S; Southeast Asia, 1950-1952 และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจีนแดงนั้น สหรัฐอเมริกาได้วางหลักและแนวทางการต่อต้านไว้ตั้งแต่สงครามเกาหลี ในเรื่อง “The policy and action of Communist China” ใจความบางตอนที่น่าสนใจ ความว่า

“Communist China is already involved in a major military aggression in Korea, is changing the status of Tibet by armed action, is publicly committed to an attempt to seize Formosa, and may increase its support to Ho Chih Minh to include the use of Chinese forces in Indochina. Communist success in these efforts would expose the remainder of Southeast Asia to attack and would sharply increase the threat to Japan and the Philippines. Such prospects lend greater effectiveness to the ordinary Communist techniques of penetration and subversion and cause many Asians to remain on the side lines during the present phase of the struggle.”

ด้วยเหตุนี้ คงไม่ต้องแปลกใจที่ไทยในฐานะประเทศเล็ก และอยู่ในตำแหน่งที่ตั้งที่สำคัญในภูมิภาค (จะเต็มใจหรือไม่ก็ตาม) ย่อมจะถูกดึงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสหรัฐอเมริกาในการต่อต้านจีนคอมมิวนิสต์ เนื่องจากสหรัฐอเมริกาได้กำหนดยุทธศาสตร์ในเรื่องนี้ต่อประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไว้แล้วเช่นกัน ดังที่ปรากฏในเอกสารชุด เรื่อง “United States National Objectives and Policy in the Far East” (February 20, 1951) ในส่วนของ “Strengthening of Southeast Asia” ใจความตอนหนึ่ง ได้กล่าวไว้ว่า

“34. It is important to the United States that the mainland states of Southeast Asia remain under non Communist control and continue to improve their internal conditions. These states are important because their strategic position, abundant natural resources, and large population, if adequately developed and organized, could serve to protect and

[1] เรื่องนี้คิดว่าน่าจะมีข้อมูลอยู่มากในเอกสารของฝ่ายทหาร เช่น RG 319 เรื่อง “Korean Armistice Negotiations, 1951-1958” ซึ่งเดิมผู้เขียนได้ให้ผู้ช่วยค้นเก็บเอกสารสำคัญชุดนี้ด้วย แต่พอดีทาง NARA ได้ประกาศปิดการให้บริการค้นเอกสาร เมื่อวันที่ 13 มีนาคม เนื่องจากการระบาดของโรค Covid-19 ผู้สนใจเรื่องนี้ดูการวิเคราะห์ของ Stueck, William (2002) โดยเฉพาะบทที่ 6 ว่าด้วย “Negotiation an Armistice, July 1951-July 1953: Why Did It Take So Long?”

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 25 30/9/2567 BE 22:24

contribute to the economic progress and military defense of the Pacific off-shore islands from Japan to New Zealand.

35. Therefore, the general objective of the United States in Southeast Asia is to contribute to (a) the will and ability of all countries in the region to resist Communism from within and without, and (b) the political, economic and social advancement of the area to a higher level of living standards. For this purpose the United States has developed support programs to strengthen the governments' administrative and military capabilities, to improve living standards, to encourage pro-Western alignments, and to stave off Communist intervention."

จากภาพใหญ่นี้ จะพบว่าข้อมูลไทยกับสงครามเกาหลีในบริบทของไทยจากเอกสารใน RG 59 นั้นก็มีไม่น้อยเช่นเดียวกับสงครามเกาหลีในบริบทโลกที่กล่าวมาแล้ว และข้อมูลส่วนใหญ่ต่อเนื่องกันจากบริบทโลกสู่ประเทศไทย และคงไม่ต้องประหลาดใจที่เรื่องต่าง ๆ ยังคงเกี่ยวพันมาจากสงครามเกาหลี นั่นก็คือภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะจีนแดง ตามด้วยสถานการณ์ภายในของไทย ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เรื่องนี้มีเอกสารจำนวนมาก และข้อมูลบางส่วนเป็นรายงานลับเกี่ยวกับบทวิเคราะห์โดยย่อทางภัยคุกคามหรืออิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์ สถานการณ์การภายในของไทย (เช่น รายงานประจำเดือนเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของไทย) และบางส่วนเป็นรายงานบันทึกการสนทนา (Memorandum of Conversation) หรือข้อเสนอในเรื่องต่าง ๆ หรือเป็นกรณี ๆ ไป เช่น ฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มนายปรีดี พนมยงค์ ฯลฯ ตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติเป็นต้นมา แต่ส่วนใหญ่ข้อมูลอยู่ในช่วง 1950s ไปถึงสมัยของรัฐบาลจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในช่วงต้น 1960s

ตัวอย่างของข้อมูลเหล่านี้ เช่น RG 59 General Records of the Department of State, Records Relating to the Mutual Security Assistance Program (Far East), 1949-1954, Country Files: P-S, 1942-1952 ใน Box 4/S; Southeast Asia, 1950-1952 มีรายงานลับเรื่อง Thailand เกี่ยวกับ "Principal Lines of Investigation" 3 ประการคือ

(1) Chinese Situation

(2) MDAP Requirements และ

(3) Reaction of Government to the fall of Indo-China to Communism or Chinese Communist attack on Thailand

นอกจากนี้ ยังมีเอกสารใน RG 59 Subject Files Relating to Thailand, 1955-1959 มีข้อมูลรายงานลับเรื่อง "Aspects of Situation in Thailand" (May 2, 1957) รายงานลับเรื่อง "Growing Leftist Influence in Thailand" (May 6, 1958) และรายงานลับเรื่อง "Thai Political Developments; the Pridi Case" (December 11, 1958) และ RG 59 General Records of the Department of State, Miscellaneous Lot Files, Correspondence and Subject Files, 1959 มีรายงานลับเกี่ยวกับ Thailand เรื่อง "Main Problems in our Relations with Thailand" (Box 6) ซึ่งประเด็นหลักยังคงเกี่ยวพันกับภัยของคอมมิวนิสต์เช่นเดิม แต่การวิเคราะห์ฝ่ายค้าน ฝ่ายคอมมิวนิสต์ในไทยตลอดช่วงนี้ยังขาดการกรองข่าวที่แม่นยำ เพราะมีแต่กรณีของนายปรีดี พนมยงค์ เป็นตัวตั้งเสมอ

โดยสรุป ภาพของเอกสาร RG 59 ที่พบในขณะนี้มีข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่นเกี่ยวกับไทยในสงครามเกาหลีจำนวนไม่น้อยทั้งในบริบทโลกและไทย รวมทั้งบางส่วนของเพื่อนบ้านอาเซียน แต่ส่วนใหญ่มักมีแวดวงอยู่ในเรื่องภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์และหรือการต่อต้านจีนแดง และประเทศไทยก็เข้าร่วมในวงจรนี้อย่าง แข็งขัน โดยเฉพาะภายหลังจากตัดสินใจเข้าร่วมสงครามเกาหลี และที่สำคัญคือ สหรัฐอเมริกามีท่าทีและมุมมองในเรื่องนี้ชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวตลอดช่วงต้นของสงครามเย็น (ปลายทศวรรษ 1940s-ต้นทศวรรษ 1970s)

อย่างไรก็ตาม แม้ข้อมูลของ RG 59 ให้ภาพกว้างของสหรัฐอเมริกาใน Far East และ Southeast Asia รวมทั้งสงครามเกาหลีในบริบทโลกได้เป็นอย่างดี แต่ในระดับลึกหรือกรณีเฉพาะในไทย เช่น สงครามเกาหลีในบริบทของไทย ข้อมูลของ RG 59 ยังคงมีไม่มากหรือไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์และฝ่ายต่าง ๆ ในเมืองไทย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายที่ไม่ชอบรัฐบาลทหาร ไม่สนับสนุนสหรัฐอเมริกาในสงครามเกาหลี เป็นต้น อาจยกเว้นในแฟ้มเอกสารกลุ่มรายงานประจำเดือนเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของไทย

อย่างไรก็ดี ข้อมูลที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกาได้รับและรายงานกลับไปคงอาศัยเพียงแหล่งข่าวจากหนังสือและข่าวราชการเป็นหลัก ที่สำคัญคือความแม่นยำและการเจาะลึกข้อมูลต่าง ๆ นี้ยังไม่น่าเชื่อถือได้มากนัก โดยเฉพาะฝ่ายต่อต้านรัฐบาลไทยหรือฝ่ายคอมมิวนิสต์ในไทย เนื่องจากข้อมูลของ RG 59 เน้นอยู่เรื่องเดียวค่อนข้างมากตั้งแต่หลังสงครามโลกฯ จนถึงสมัยรัฐบาลจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ คือกลุ่มของนายปรีดี พนมยงค์ เป็นหลัก แต่ก็มีเพียงชื่อนายปรีดี พนมยงค์และอีก 2-3 ท่านเท่านั้น เช่น นายเตียง ศิริขันธ์และผู้ใกล้ชิด ที่พบเห็นตลอดในรายงานลับของ RG 59

เรื่องนี้แสดงนัยว่า

(1) หน่วยข่าวกรองของสหรัฐอเมริกายังทำงานไม่เจาะลึกมากพอ เนื่องจากขาดการกรองข่าวที่แม่นยำและมักมองแบบเหมารวมคือ ฝ่ายค้านฝ่ายต่อต้านรัฐบาลหรือสหรัฐอเมริกามักถูกจัดอยู่ในฝ่ายคอมมิวนิสต์เสมอ และ

(2) ถ้ามีข้อมูลลับจริง ๆ ข้อมูลในส่วนนี้อาจเก็บอยู่ในแฟ้มอื่นหรือใน RG ฝ่ายทหารก็ได้ เช่น RG 260 ซึ่งผู้เขียน ผู้ช่วยค้น ยังไม่ได้เก็บข้อมูลมา และผู้เขียนก็ยังไม่มีโอกาสได้อ่านเอกสารชุดนี้

ในเบื้องต้นมีข้อสรุปว่า ข้อมูลสงครามเกาหลีในบริบทของไทยนั้น สหรัฐอเมริกามีข้อมูลเกี่ยวกับรัฐบาลหรือกลุ่มผู้นำที่สนับสนุนสหรัฐอเมริกาค่อนข้างมากและชัดเจน แต่ดูเหมือนสหรัฐอเมริกายังไม่เข้าใจหรือเข้าไม่ถึงกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมไทย โดยเฉพาะฝ่ายที่ไม่สนับสนุนรัฐบาลทหาร ไม่สนับสนุนฝ่ายสหรัฐอเมริกา กลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้มักถูกสหรัฐอเมริกามองแบบเหมารวมว่าเป็นเพียงฝ่ายคอมมิวนิสต์ ฝ่ายนิยมหรือแนวร่วมของคอมมิวนิสต์เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ในความจริงหลายกลุ่มไม่ชอบรัฐบาลทหาร ไม่ชอบฝ่ายสหรัฐอเมริกาก็จริง แต่กลุ่มเหล่านี้ก็ไม่ได้นิยมฝ่ายคอมมิวนิสต์เช่นกัน และเรื่องของกลุ่มเหล่านี้จึงมักถูกมองข้ามหรือไม่มีในเอกสารของ RG 59 ซึ่งลักษณะของข้อมูลเช่นนี้ยังคงปรากฏในเอกสารของ RG 84 เช่นกัน

ในตอนต่อไปจะได้นำเสนอเอกสารของ RG 84 ว่าด้วยเอกสารเก่าเล่าเรื่อง สงครามเกาหลี จากสหรัฐอเมริกา (NARA) RG 84 (ตอน 1) และ (ตอน 2) ซึ่งมีข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับไทยกับสงครามเกาหลี ไม่แตกต่างไปจากเอกสารของ RG 59 แต่มีลักษณะเด่นที่ไม่เหมือนกันแม้ว่าเอกสารทั้งของ RG 59 และ RG 84 อยู่ในแวดวงของกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาก็ตาม

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□□-90-3-□□□□□.indd 26 30/9/2567 BE 22:24